Załącznik

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek Nro. 27. 7. Marca 1825.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— *Ze Lwowa.* —

C. K. Rząd kraiowy ogłosił następuiący

Okólnik.

Zniża się cło wychodowe od różnych gatunków gorzałki, czylito za granicę lub do prowincyy Królestwa Węgierskiego wywożonych.

C. K. powszechna Kamera nadworna porozumiawszy się z C. K. połączoną Kancelaryią nadworną, postanowiła w celu poparcia wywozu gorzałki, aby cło wychodowe od artykułów pod licz. porzą l. 12. Taryfy ceł, Okólnikiem z d. 4. Paźd. 1818 Nro. 51319 ogłoszoney, wymienionych, iakoto: od gorzałki, wyskoku (spiritusu), lagru gorzałczanego, i wódki Francuzkiey, tudzież wódki lagrowey i wypalonego lagru gorzałczanego, z kraycarów ośmnastu na siedm kraycarów od cetnara *sporco* wagi Wiedeńskiey tak za granice, iak do prowincyy Królestwa Węgierskiego prowadzonych, zniżone zostało.

Taż sama ilość płacona być ma od pomienionych artykułów iako cło trzydziestowe *Esito*, gdy z Węgier do prowincyy Niemieckich wywożone będą; atoli przy wprowadzeniu takowych, do prowincyy Niemieckich tylko połowa cła wchodowego, względem zagranicy ustanowionego, iako cło konsumowe Austryiackie, tak, iak dotąd pobierać należy. — Cło nakoniec trzydziestowe *Consumo* Węgierskiego, gdy rzeczone artykuły z prowincyy Niemieckich wprowadzane będą, wymierzone i pobierane być ma ieszcze wciąż podług pierwszey rubryki Taryfy z roku 1795.

Co na mocy Dekretu wysokiey Kamery nadworney z d. 18. Stycznia r. b. Nro. 1585/11 ogłasza się z tą uwagą, że nowe cło ninieyszem ustanowione, z dniem obwieszczenia tego Okólnika obowiązywać zaczyna.

We Lwowie dnia 30go Stycznia 1825.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Zjednoczone Stany Ameryki północney.

Prezydent Monroe wysłał poselstwo do Kongresu, żądaiąc przy następuiącem iego wystąpieniu z zarządu spraw publicznych ścisłego śledztwa czynności iego urzędowania, a szczególniey użycia Skarbu Państwa. W skutek tego mianowano Wydział z siedmiu Członków, który w tey mierze zdać ma sprawę Kongresowi.

Prezydent zapowiedział ratyfikacyią Traktatu z Rossyią, przez który Mocarstwo to za porozumieniem się z Ziednoczonemi Stanami oznacza liniią rozgraniczaiącą względem północno-zachodnich brzegów Amerykańskich pod 54. stopniem 40 minut północney szerokości.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Kanclerz Izby Skarbowey odczytał w d. 7. Lutego przy kratkach Izby Niższey następuiącą Odpowiedź Króla na adress dziękczynny tey Izby: »Adress ten prawy i z uszanowaniem połączony z upodobaniem przyymuię. Serdeczna WPanów zgodność z zasadami Moiemi, iakoteż zapewnienie o WPanów współdziałaniu, co do przedmiotów, które Ich uwadze poleciłem, stawiaią mi naypewnieyszą rękoymiią, iż za pomocą Opatrzności Bożey, będę w stanie utrzymać honor i interesa Moiego Królestwa, i poddanym Moim zachować te błogosławieństwa, których doznaią.« — W dniu tymże przeczytana odpowiedź Króla przez Lorda Kanclerza w Izbie Wyiższey brzmi w sposobie następuiącym: »Lordowie Moi! Dziękuię WPanom za ten prawy i z uszanowaniem połączony adress. Życzenia WPanów, z powodu kwitnącego stanu kraiu, iakoteż zapewnienia, że do usiłowań Moich ku wsparciu tey pomyślności przykładać się będziecie, bardzo Mi są przyiemne. Możecie WPanowie polegać na trwałey Moiey troskliwości, o pomyślność wszystkich części Państw Moich.«

Na posiedzeniu Izby Wyższey w d. 10. Lutego Hrabia Liverpool żądał, aby dla spraw Irlandzkich był Wydział śledczy mianowany i upoważniony śledztwa swoie rozciągnąć względem stanu tego kraiu na wszystkie części onegoż, co nie było przy śledztwie w roku zeszłym. Wniosek Hrabiego Liverpoola, po uwagach niektórych Parów, został przyięty.

Gouldurn, Jeneralny Sekretarz Irlandzki, żądał w Izbie Niższey uchylenia wszystkich nieprawnych towarzystw, które na tey wyspie istnieią. Uważano, że ten zacny Członek starał się unikać w wniosku swoim wzmianki o Związku Ka-

tolickim; atoli w ciągu obiaśnień, w które się zapuścił, nie wahał się wyznać, że zamiar iego szczególniey zwrócony iest na ów Związek. — Minister Spraw Wewnętrznycu mówił za wnioskiem, i oświadczył, iż ieśli cierpieć będą Związek Katolicki, będą musieli cierpieć i wszystkie związki owych ludzi, którzy żądaią reformy Parlamentu. Narady nad tym przedmiotem były mocne, i ciągły się ieszcze przez całe posiedzenie w d. 11. Lutego, chociaż takowe trwało do wpółdo drugiey w nocy. Poczem posiedzenie odroczano do 14. t. m.

Związek Katolicki w Irlandyi zebrał się w Dublinie dla naradzenia się nad grożącem mu niebezpieczeństwem. Uchwalono, podać przez Hrabiego Donoughmore petycyią do Parlamentu w celu dochodzenia statutów tegoż związku, zanimby Parlament przez ustawę wyrzekł względem istnienia onegoż.

Lord Starszy Sędzia w Kingsbench aktJerzego I., zwany aktem *buble*, ogłosił iako w ciągłey mocy istnieiący i do nowych kompanii stosuiący się. Podług tego wszystkie kontrakty towarzystw, bez wyraźnego aktu Parlamentowego utworzonych, byłyby nieważne i interesowane w tey mierze osoby ulegałyby statutowi (*premunire statut*) to iest iż byłyby nieiako z pod prawa wyięte. Gazeta *Times* czyni uwagę, iż zamiar owego aktu był zasłonić osławioną kompaniią morza południowego, usunieniem wszystkich mnieyszych, któreby się z nią współubiegać mogły; istotny zaś zamiar tego aktu był, zapewnić obudwom assekuracyynym towarzystwom: *the Royal* i *the London* wyłączne przywileie. Monopolium to, iak wiadomo, zniesiono w roku zeszłym, atoli owe statutowe kary pozostały. Lord Kancierz oświadczył w Izbie Wyższey, iż bill iego nie będzie się rozciągał na towarzystwa iuż ustanowione, lub ustanowić się maiące przez listy wolne, lub akta Parlamentu, lecz przeszkadzać będzie przeniesieniu wszystkich akcyy, za nim dotyczące się kompanii otrzymaią wspomnioną prawną sankcyią.

Kuryier z d. 8. Lutego zawiera osobliwsze doniesienie: »Pewien Pan, upoważniony do szczególnego Poselstwa przez Króla Francuzkiego, pracował (*transacted business*) w Piątek z P. Kanningiem.«

Ledy Mostin postradała życie przez upanięcie z powozu. gdy się rozbiegały konie, chcąc się ratować wyskoczyła, lecz tak nieszczęśliwie, że postrzaskała sobie głowę na drobne cząstki. Ta zacna dama była matka 11 dziatek, powszechnie iest żałowaną.

Francyia.

W dniu 13. Lutego, były liczne pokoie u Dworu. Król prezydował w Radzie Ministeryialnéy i pracował z Xięciem Doudeauville.

Minister Woyny, Margrabia Clermont Tonnerre, doniósł pod d. 9. Lutego Królowi: Kommissyia złożona w d. 30. Stycznia 1824 do rozpoznania użycia kredytu dodatkowego z r. 1823 w rezultatach prac swoich Monarsze przełożonych, rozwinęła ważne fakta, obwiniaiące wiele pierwszych woiennych administracyy i wzbudzaiące podeyrzenie przekupstwa przez cywilne osoby.« — Król napisał u spodu: »Odsyła się Naszemu Zachowawcy Pieczęci i Ministrowi Sekretarzowi Stanu Sprawiedliwości, aby ustawy Państwa były do skutku przywiedzione«· (podp.) »KAROL.«

P. Pardessus, zdawca sprawy Kommissyi do rozpoznania ustawy do wynagrodzenia wychodzców wyznaczonéy, wniosek swóy czytany w d. 11. z. m. w Izbie Deputowanych tak zakończył: »Kommissyia, Mości Panowie! kończy iuż prace przez WPanów onéy poruczone. Jakkolwiekby wydała wyrok, nie będzie nigdy wątpiła, abyście nie mieli przyznać trudności, połączonéy z rozwiązaniem tego pytania, i chociażbyście WPanowie na iéy zdania nie przystali, tedy w takiéy okoliczności, którąby inni niepomyślnością nazwali, cieszyłaby się ona nadzieią, iż przynaymniey iéy dobrych chęci nie zapoznacie. Mości Panowie, ośmielamy się twierdzić, że zdania nasze były prawe i żadną korzyścią niepowodowane. Nieustannie mieliśmy zamiar przed oczyma, aby sprawiedliwość względem tak długo zwlékanego wynagrodzenia, pogodzić ze źrzódłami Państwa; konieczność prędkiego uiszczenia tym, którym iest przeznaczone, podług naszego przekonania, z tym istotnym warunkiem, by ustanowienie tego wynagrodzenia niezawisło od dowolności ludzi; obowiązek, sposób tego ustanowienia ustawą nakazać, z oczewistem niepodobieństwem osiągnienia dokładnéy precyzyi. Niechay nam wolno będzie w końcu obiawić nasze życzenia, mniey wymierzone do WPanów, w których chętnych przewodników i pobłażaiących Sędziów widziemy, iak raczey do owey wielkiéy liczby Francuzów, którzy przez publiczne obradowanie i formę naszego Rządu, należą do naszych narad i tak mówiąc: z onemi są stowarzyszeni.« Jednym powiemy: »Nie obudzaycie waszego uspionego gniewu i nieszczęsnych kłótni niesprawiedliwemi zaczepkami, deklamacyiami, sprzeciwiaiącemi się tak rzetelności, iak nierozdzielnemu interessowi Króla i Oyczyny.« Drugim rzekniemy; »Po tylu niesprawiedliwościach i cierpieniach, byłoby słodką i przyiemną rzeczą, widzieć wszystkie rany zagoione i nieszczęścia pocieszone. Skarby Państwa nie dozwalaią tego; żal nasz atoli w tey mierze doznaię ulgi tą oto

myślą: »Cierpieliście dla Króla, dla waszey Oyczyzny; ieżli złe wyrządzone wam od tych, którzy oraz byli sobie i wam nieprzyiaciołmi, nie będzie mogło być naprawionem, tedy dla tego ostatniego dowodu uległości nie odmówicie nowych ofiar.« Do wszystkich razem odezwiemy się tak: »Połączcie się w miłości, miasto rozdwaiania się w walce; czas iest, abyśmy poiednania Francuzów, rozpoczętego przez Króla, którego utraciliśmy, a niebawem przy stopniach ołtarza, gdzie iego dostoyny Następca odbierać będzie święte namaszczenie, dokonać się maiącego wielkim aktem sprawiedliwości naznaczyli. Nasza przyszła pomyślność, sławaFrancyi, wymagaią, abyEuropa zdumiewaiąca się może nad odwagą, z iaką Król, zaraz po swoiem na tron wstąpieniu, bez boiaźni przeszkody, ten akt polityki i wynagrodzenia uchwalił, miała pewność, iż chociaż w tak trudnem pytaniu mogą być zdania podzielone, serca się rozumieią a uczucia zgadzaią.« Miasto, które zdawało się być wskazane na nieśmiertelne przeznaczenia, prawie przed dwoma tysiącami lat było widownią owych strasznych proskrypcyy, konfiskat w massie, których krwawą pamięć odnowiła w dniach naszych konwencyia narodowa. Gdy tyrania ustała, dzieci proskrybowanych żądały zwrotu swych świętych praw; kray tylko nieznaczną część tych dolegliwości był w stanie naprawić. Cycero obstawał za sprawą publiczną; prosił ón imieniem Oyczyzny, a owi wspaniałomyślni obywatele zapomnieli niesprawiedliwości, których byli ofiarą, i zrzekli się ieszcze kosztownieyszych praw, iak wynagrodzenia pieniężne. Tento był nayświetnieyszy tryumf wymowy i cnoty. Francyia niema mowców, iakichby porównać można było z tym, któremu potomność nadewszystkich ten tytuł przyznała; niemniey atoli ma dobrych Obywateli, iak Rzym w owey liczył epoce; i ieżli nam niedostaie talentu żądania ofiary, tedy ofiarom samym nie będzie zbywało na cnocie takowym dobrowolnie się poddania.«

Zjednoczone Niderlandy.

Gazeta urzędowa zawiera dwa następuiące artykuły: »Gwiazda udziela iednego artykułu datowanego z Rzymu z d. 6. Stycznia względem poselstwa P. Nassalli przy Rządzie Niderlandzkim. Atoli łatwo dostrzedz, że ten dziennik ów artykuł zmyślił, co następuiący text dostatecznie dowodzi. »Rząd protestancki Niderlandów, mówi tenże, przełożył żądanie, na które niemożna było przystać.« Rząd nasz, czyli lepiey powiedzieć nasz Król, chociaż obrządkowi chrześciańskiemu swoich Oyców szczerze przychylny, sprzyia z iednaką życzliwością swoim katolickim iak i drugim poddanym, i niezaniedbuie niczego, coby ich obrzędowi uszanowanie ziednać, tegoż blask podnieść, i onegoż wolne i zupełne wykonanie zabezpieczyć mogło. Tylko obcy z zasadami tego królestwa zupełnie nie obeznany, może właściwą Religiią Państwa nadać Rządowi kraiu, który wszystkie zaprowadzone tamże sposoby czczenia Boga iednakowo poważa i broni. Poczem mówi konstytucyionista: »Układy z P. Vandervosse, względem związków handlowych między Francyią a Niderlandami, spełzły, i Francyia obstaie za swoim zakazuiącym systematem.« Konstytucyionista przypisuie to niesłusznie pismu: Wyroczni. Układy z P. Vandervosse, odłożone tylko zostały na czas, z powodu posiedzeń Izb, otworzonych we Francyi i Niderlandach. W istocie trzebaby się dziwić, że obadwa Rządy w chwili, w którey ustawę cłową przełożono Izbom, zatrudniaią się interessami handlowemi, gdy natychmiast musiałyby skutki swey zgody w ustawę zamienić i zrzeć się rozbioru. Zdaie się nam nierównie rzeczą naturalnieyszą, oczekiwać przerwy czasu między iednem a drugiem posiedzeniem, aby znowu rozpocząć układy i rezultat onych przełożyć na następuiącem posiedzeniu.«

Z powodu straszney powodzi zabroniono w Amszterdamie na rozkaz Rządu przedstawień teatralnych i wszystkich zabaw publicznych. Całe wsie znikły. W całey Hollandyi nie tylko morze wystąpiło, lecz także i wszystkie rzeki opuściły swoie łożyska.

Niemcy.

Wiadomości Hanowerskie polityczne, kreśląc ogólny rys niezmiernych szkód zrządzonych tamże przez wylew morza i rzek, wyrażaią gruntowną obawę, że ostatnia powódź, nie mogąca być tamami wstrzymaną, obali te domy, na których strychy mnostwo rodzin schroniło się, ponieważ niższa część pomieszkań nie zamieszkana. Tymczasem w całem królestwie potworzyły się Związki wsparcia i ieszcze się takich więcey zbierze. W Bremskiem i wschodniey Fryzlandyi podług urzędowego podania wynoszą szkody więcey iak 100,000 talarów. Mieszkańcom wielu nizin udało się w prawdzie w początkach przez łączne usiłowania, szybkiem naprawieniem tam oddalić zupełne zalanie swych niw, atoli bezprzykładna powódź nieszczęsney nocy z d. 3. na 4. z. m. w których woda w okolicach Elby do 21 stóp wysokości dochodziła, z małym wyimkiem zalała całe niskie obwody prowincyi, i rozniesła nieprzewidzianą nędzę na licznych iey mieszkańców.

Prussy.

Król Jegomość Pruski wydał następuiące w tygodniku woyskowem wydrukowane Swoie roz-

porządzenie gabinetowe z d. 3. z m. do Ministra Woyny Jenerała Porucznika Hake: »Z uwagi, że często pozostałe żony i dzieci zmarłych Oficerów i urzędników woyskowych, zostaią przez ich śmierć w nagłey potrzebie, ninieyszém postanawiam, iż po zeysciu Oficera i w stopniu Oficera urzędnika woyskowego, tegoż żonie i dzieciom, lecz nie dalszym krewnym oprócz miesiąca, w którym umarł, ieszcze za miesiąc następny ma daną być płaca zmarłego, oraz co braknie do opędzenia kosztów pogrzebu, atoli wyiąwszy korzyści i dodatki, które wypłacane bywaią na zaspokoienie służby, a ztąd po śmierci Oficera i urzędnika woyskowego do pełnienia obowiązków są potrzebnemi. Aby zaś przez zezwolenie to nie powiększyły się wydatki Państwa, chcę, iżby osadzenie przez śmierć uwolnioney posady, gdzie powyższe względy mieć potrzeba na uwadze, miesiąc wstrzymane było, iak dalece w szczególnych wypadkach inaczey nie uchwalę. Wszelkie Władze tak maią urządzić zastępstwo, aby dla kraiu nie wyrosły koszta, i by do tego tylko na opędzenie służby korzyści i dodatki były użyte. Do powyższego uposażenia żaden wierzyciel niebędzie miał prawa, iakto iuż równie względem urzędników cywilnych rozkazem Moim do Ministeryium Stanu z d. 15. Listopada 1819 postanowiłem. Zalecam WPanu, rozporządzenie to do powszechney podać wiadomości i według tego postępować rozkazać.«

(podpis.) Fryderyk Wilhelm.

Rossyia.

Gazeta Petersburgska z dnia 13. Stycz. zawiera Reskrypt N. Cesarza do Xięcia Galicyna Gubernatora woiennego miasta Moskwy.

»Xiąże Dymitry Władymirowiczu! Mieszkańcy naszey starożytney stolicy odznaczali się zawsze czynami szlachetnemi. Przyiemnie mi iest, że widzę nowy tego dowód w rapporcie, przez który dowiedziałem się o licznych ofiarach zebranych w Moskwie dla nieszczęśliwych ofiar wylewu w Petersburgu. Oświadczam wam wdzięczność moię, iako też wszystkim tey stolicy mieszkańcom, którzy się do tych ofiar przyłożyli i polecam, abyście wyrazili zadowolnienie moie Członkom Komitetu wyznaczonym do zbierania składek, za gorliwość, z którą, podług waszego rapportu, dopełniaią swoiey powinności.«

Jestem wam przychylny:

(podpis.) Alexander.

Dziennik Petersburski *) z dnia 39. Stycznia zawiera list Jenerała Barona de Toll do Jenerała Buturlina. Jest ón pisany z okoliczności recenzyi dzieła P. Buturlina o Kampanii 1812 r. umieszczoney w dzienniku Paryzkim, w którey recenzent dodał w końcu uwagę, iż cokolwiek naylepszego stało się pod Naczelnictwem Kutuzowa, to iest dziełem Szefa Sztabu głownego Barona Toll. Jakkolwiek rzeczony Artykuł bezimienny nie zdoła zachwiać sławy wielkiego człowieka, iednakże Jenerał Toll poczytuie sobie za obowiązek zbić fałszywe mniemanie, chlubne dla siebie, lecz uwłaczaiące sławie Kutuzowa. Oświadcza więc wyraźnie, iż całą iego w tey Kampanii zasługą, iest, iż w miarę wskazanego mu stopnia, to co Kutuzow ogólnem działaniem zaięty, powziął i postanowił, Baron Toll w szczegółach wypracował.

*) Dzienniki paryzkie list ten przedrukowały.

Donieśliśmy dawniey, że przybyły do Petersburga dwa okręty naładowane towarami prosto przychodzącemi z Egiptu. Kupiec Grecki z Niżna, nazwiskiem Awierow odważył się na tę ważną spekulacyą. Do tego czasu Rossya nie korzystała z handlu z Egiptem i żaden okręt Rossyyski nie był wypłynął z portów morza Bałtyckiego do Egiptu. — Administracyia uważaiąc iak znaczne korzyści Rossyia odnieść może, ieżeli iey handel z Egiptem nie będzie przechodził przez ręce cudzoziemcow, darowała temu kupcowi kary pieniężne wynoszące 20,000 rubli na które zasłużył przez uchybienie formalności, i opłatę cła policzyła mu podług taryffy z 1822 r. — Procz tego, na przełożenie Ministra Skarbu N. Pan raczył postanowić że opłata dodatkowa nałożona Ukazem z 18. Grudnia 1823 nie będzie ściągnięta od ładunku dwóch okrętów Awierowa i że mu potrącone bydź ma 25 na sto od opłaty naznaczoney Taryfy. Tenże kupiec będzie mógł wyprowadzać bez opłaty płody rossyyskie prost do Egiptu i na raz ieden ieszcze iest uwolniony od płaty cła od towarów, które sprowadzi z Egiptu. Taż sama korzyść przysądzona iest wszystkim innym poddanym rossyyskim, ktorzy za iego przykładem z portów Baltyckiego morza wyprawiać będą do Egiptu towary rossyyskie i na wzaiem sprowadzać płody tego kraiu. Zmnieyszenie opłaty wynosić ma 25 na 100 ieżeli osada okrętu składać się będzie przynaymniey w połowie z kraiowców a 10 od 100 ieżli z innych. Dobrodzieystwo to udzielonem iest na lat pięć; lecz każdy kupiec raz tylko będzie mógł z niego korzystać tam i na powrót. — N. Pan raczył ozdobić tegoż kupca Awierowa medalem złotym na wstążce orderu S. Anny, za to, że własnym kosztem wykupił z niewoli i przywiózł z Egiptu pięciu poddanych rossyyskich.

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Pillerów.